

**โครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง วัดเขาถ้ำ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการพัฒนาป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง วัดเขาถ้ำ หมู่ที่ ๗ ตำบลศิลาลอย อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าที่มีความสำคัญต่อวิถีชุมชนและระบบนิเวศโดยรวม รวมทั้งพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศ และโครงการต้นแบบ ในการดูแลรักษาป่าไม้

บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาพยอม อำเภอสามร้อยยอด
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ ๖๕๒ ไร่

ผลการดำเนินงาน

กรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการในพื้นที่ ๖๕๒ ไร่ บริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาพยอม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหนองกลางดง ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาป่าชุมชน ให้เป็นโครงการต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้ต่อไป โดยมีคณะทำงานพื้นที่ดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

๑. กิจกรรมฟื้นฟูและพัฒนาป่าชุมชน

ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้ โดยปลูกป่าใช้สอย จำนวน ๑๐๐ ไร่ ชนิดไม้ที่ปลูก จำนวน ๙ ชนิด ได้แก่ สะเดา สัก ไม้รวก ไม้ตง เลี้ยวป่า มะค่าโมง ประดู่ป่า หว่า และยางนา

งานเพาะกล้าไม้ทั่วไปเพื่อปลูกในพื้นที่และแจกจ่ายแก่ราษฎร จำนวน ๕๐,๐๐๐ กกล้าต่อปี ได้แก่ ยางนา สัก เสี้ยวป่า มะขามป้อม หว่า มะค่าโมง พร้อมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่โดยดำเนินการขุดสระน้ำ ขนาดกว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร ลึก ๔ เมตร ความจุ ๖,๔๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นแหล่งน้ำ สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการ และก่อสร้างฝายถาวร จำนวน ๒ แห่ง ก่อสร้างฝายกึ่งถาวร จำนวน ๔ แห่ง ก่อสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน จำนวน ๑๖ แห่ง เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้พื้นที่ป่าในโครงการ งานสำรวจ ศึกษา รวบรวม ความหลากหลายทางชีวภาพของป่า จำนวน ๑ งาน โดยวางแผนขนาด ๔๐ x ๔๐ เมตร จำนวน ๔ แปลง

ดำเนินการปลูกป่าใช้สอย จำนวน ๑๐๐ ไร่

กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำ โดยดำเนินการขุดสระน้ำและก่อสร้างฝาย

๒. กิจกรรมป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ประชาสัมพันธ์ป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า โดยตั้งกลุ่มอาสาสมัครรักษาดินแดนพระราชดำริ ตั้งจุดสกัดไฟป่า ให้ความรู้เรื่องไฟป่า วิธีการดับไฟ คุณค่าป่าไม้และสัตว์ป่า

๓. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

จัดทำแปลงสาธิตพืชสมุนไพร จำนวน ๑ แปลงต่อ ๕ ไร่ และรวบรวมสมุนไพร จำนวน ๒๕ ชนิด ได้แก่ ตะขบปิน รากสามสิบ พลุ ว่านหางจระเข้ ชุมเห็ดเทศ เขยตายฟ้าทะเลลายโจร ดีปลี รางจืด ข้าเหลือง ตะไคร้ บุกป่า ฯลฯ จัดทำแปลงสาธิตไม้ ๓ อย่างได้ประโยชน์ ๔ อย่าง จำนวน ๑ แปลงต่อ ๕ ไร่ พันธุ์ไม้ที่ปลูก เช่น ยางนา สัก เสี้ยวป่า มะขามป้อม หว่า ฯลฯ งานจัดทำฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ (ศาสตร์พระราช) จำนวน ๑ งาน ได้แก่ การเลี้ยงชันโรง การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไก่ดำภูพาน งานจัดตั้งกลุ่มพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑ งาน งานอบรมการพัฒนาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๖๐ คน (เยาวชน ๑ รุ่น ประชาชนทั่วไป ๒ รุ่น)

งานสำรวจ ศึกษา รวบรวม ความหลากหลายทางชีวภาพของป่า

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าบริเวณโครงการพัฒนาป่าชุมชน บ้านหนองกลางดง วัดเขาถ้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่ใกล้เคียง

๒. เพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ จากการสำรวจพบว่า เป็นภูเขาหินปูน เป็นป่าเบญจพรรณที่อุดมสมบูรณ์ พรรณไม้ที่พบ เช่น มะกอกป่า แฉง ไทร ขะเจ้าะ พืชตระกูลหมากหมาก เฟิร์นดินตุ๊กแก มะเกลือ มะค่าโมง กระชิด จิ้วป่า กร่าง ตะโก เสลา ชิงชัน พรรณสัตว์ที่พบ เช่น กระต่ายป่า ไก่ป่า เลียงผา ผีเสื้อ นกเค้าแมว นกแก๊ก เต่าเหลือง และงูจงอาง เป็นต้น

๓. สร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า

๔. เป็นโครงการต้นแบบในการดูแลรักษาป่าไม้ให้แก่พื้นที่อื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้ได้

